

Coaching – en teknikk for å utvikle artikler

Coaching har mange underlige retninger og skoler, men her skal vi bare ta for oss den enkleste formen; faglig coaching. Brukt rett, er det en effektiv måte å utvikle ideer og artikler på, selv om det langt fra er den eneste. Grovt sett dreier det seg om dette:

- Coaching kan være en teknikk for å oppnå resultater i det daglige med relativt begrenset bruk av ressurser. En øvd coach bruker ikke mange minuttene på å stille de riktige spørsmålene
- Coaching er å være jordmor for gode ideer, god research, gode vinklinger, gode historier, ikke å bestemme hvordan de skal bli
- Coaching er en samtaleform der man først og fremst bruker åpne spørsmål som metode. Bruk spørreordene.

Hovedprinsipper for faglig coaching

I praksis foregår en coachingseanse som en faglig samtale mellom to (likeverdige) parter, men der den ene har som sin rolle å stille spørsmål, den andre å svare og forklare. Ideen er at coacheen (den som blir coachet) i størst mulig grad skal utvikle ideen/artikkelen selv. Spørsmålene fra coachen skal hjelpe vedkommende til det. Det stiller klare krav til coachen.

- La den andre snakke, coachen lytter mest
- Konsentrer deg om hovedproblemer, og ett av gangen
- Snakk om det som er effektivt for leseren framfor prinsipper eller feil. Det er alltid en god idé å rose
- Hjelp samtalepartneren med å kartlegge problemer og finne løsninger
- Unngå å framstille din egen oppfatning som sannheten

- Ta deg den tiden du trenger
- Gjenta gjerne det samtalepartneren sier for å forsikre både henne og deg om at du henger med
- Vis at du har forstått
- Hjelp til med å oppsummere. Det er lov å komme med forslag når et tema skal avrundes. Vær tydelig på at dere avslutter ett tema og går over til et nytt.
- Let etter mønster – det er et poeng å gjenta samme spørsmål flere ganger dersom det ikke blir tilfredsstillende besvart. Hunden er ofte begravd akkurat der
- Let etter det som IKKE er der. Dette er den vanskelige oppgaven: Du må finne ut hva coacheen har glemt eller oversett
- En av de aller beste metodene er å få samtalepartneren til å fortelle hvilken historie de vil ha eller har. Stol på ørene dine. De vet hva som er en god historie.

Når skal du coache?

Du kan coache når som helst i utviklingen av en artikkel, men det er to tidspunkter som vanligvis utmerker seg som bedre enn andre: 1) Når ideen begynner å ta form, altså ikke på det mest luftige stadiet, 2) Når researchen er gjort, men før artikkelen skal disponeres og skrives. Ferdige artikler kan til en viss grad også coaches, men da er det straks vanskeligere å skille mellom redaktør- og coach-rollen.

Vi kan tenke oss en grov modell av denne typen:

IDÉ

for flat
for kjedelig
for utydelig
for åpenbar
uferdig

RESEARCH

for få kilder
for like kilder
tvilsomme fakta

REDIGERING/ORGANISERING/ VINKLING

valg av inngang
rekkefølge, organisering, dramaturgi
(se faktaark om dramaturgi)
logiske enheter
lengde
ikke en historie, bare oppramsing av fakta

UTSKRIVING/PRESENTASJON

fortelleteknikk, sjanger
setningsstrukturer, variasjon
språklig nivå tilpasset lesergruppen
faktamengde, faktarammer, grafer, illus

TRASJONER, TABELLER

sitater og sitatbruk
språklig tone og stil
ordbruk, ordvalg

Spørsmålene

Lukkede spørsmål (spørsmål det kan svares «ja» eller «nei» på) er bannlyst i coaching. Coachen stiller åpne, strukturmessige spørsmål som disse:

- «Hva tror du innledningen din vil være?»
- «Hva tror du er mest interessant for våre lesere i denne artikkelen?»
- «Har du funnet noen spennende folk å snakke med?»
- «Hva er hovedpoengene dine?»
- «Har du tenkt på avslutningen?»
- «Hvor mye plass trenger du?»
- «Hvilke bilder har du?»

Hvis folk er vant med at coachen stiller slike spørsmål, vil folk etter hvert øve seg på svarene. Da organiserer de gjerne artiklene mens de lager dem. Da er hensikten oppnådd.